

Artvin'de yaylacıların dönüş yolculuğu başladı

Artvin'de hayvan besicileri, havaların soğumasıyla yazı geçirdikleri yaylalardan dönüyor.

Artvin ve ilçelerinde küçükbaş hayvan besiciliği yapan vatandaşlar, yaz aylarını verimli bölgelerde geçirmek amacıyla ilkbahar sonundan itibaren yaylalara geçmeye başlıyor. Özellikle Ardahan sınırında bulunan ve Artvin'in en büyük yaylası olan 2 bin 750 rakımlı Bilbilan Yaylası'nda 2-4 ay kalan besiciler, havaların soğuduğu ve yağışların etkili olduğu bugünlerde dönüş yoluna geçti. Besicilerden Utkan Yılmaz, yaptığı açıklamada, her yıl Artvin'in Kemalpaşa ilçesin-

den bahar sonu itibarıyla hayvanlarını Bilbilan Yaylası'na götürdüklerini söyledi.

Yaklaşık bir aydır dönüş için yollarda olduklarını anlatan Yılmaz, "Hayvanlarımızı konargöçer olarak bir aydır otlata otlata Kemalpaşa'ya götürüyoruz. Bazen dağ yolundan, bazen araba yolundan devam ediyoruz. Yaylada iki ay konakladık. Yorucu bir yol, gece gündüz hayvanları bekliyoruz. 100 kilometrelik bir yolumuz daha var." dedi. Yılmaz, ailesinin uzun yıllar hayvancılıkla uğraştığını belirterek, üniversite eğitimi sonrası 6 yıldır hayvancılık yaptığını dile getirdi.

Üretici küstürülmesin

Hayvancılığın para ile değil sevda ile yapıldığına vurgu yapan Konya İli **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** Başkanı Fettah Öztürk, üreticinin ayakta kalmasının çok önemli olduğunu söyledi

KONYA'DA 1 MİLYON 400 BİN HAYVAN VAR

Büyükbaş hayvan sektörünün beş yıldız şartlarında olmasının Konya'nın göz bebeği olan **küçükbaş hayvancılığı** köseye sıkıştırdığını anlatan Başkan Öztürk, "Biz koyuncululuğu sevgiden ve sevdadan dolayı yapıyoruz. Yanlış anlaşılması, yanlış bilgilendirilmesi ve yanlış yönlendirilmesinden dolayı kimi zaman fiyat artışlarında üreticinin etkili olduğu söyleniyor. Üretici etkileniyor, fiyat kendiliğinden oluşuyor ama bir kesim böyle anlatmıyor" dedi.

İTHALAT YERİNE ÜRETİCİ DESTEKLENMELİ

Geçtiğimiz aylarda yapılan hayvan ithalatına değinen Öztürk, ihtiyaç olmamasına karşın hayvan ithalatı yapıldığını dile getirdi. Hayvan ithalatından dolayı üreticilerin elinde yüzde 30 oranında hayvan kaldığını dile getiren Öztürk, "Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ayağını gazdan çekmeli. Üreticiyi kollamaz ayakta koymazsak üretici gidince çardığını kapatınca kimse köye dönmez. Üreticiyi küstürsek durmaz" ifadelerini kullandı. **5'te**

Üretici ayakta kalmalı

Küçükbaş hayvancılığın para ile değil, sevda ile yapıldığına vurgu yapan Konya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Fettah Öztürk, üreticinin ayakta kalmasının çok önemli olduğunu söyledi

Küçükbaş hayvancılık konusunda Konya'nın çok önemli bir konumda bulunduğunu anlatan Konya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Fettah Öztürk, Konya'da 1 milyon 400 bin hayvanın bulunduğunu söyledi. hayvancılığın meslek haline getirilmesinin önemine dikkati çeken Öztürk, Avrupa'nın bu konuda örnek alınabileceğini ifade etti. Hayvan ithalatı yerine yerli üreticinin desteklenmesinin ülke adına daha olumlu ve doğru karar olduğunu belirten Başkan Öztürk, destek verilmesine rağmen yerli çoban bulunamadığını söyledi.

KONYA'DA 1 MİLYON 400 BİN HAYVAN VAR

Konya'nın koyunculuk ve tarımla özdeşleştiğini ifade eden Konya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Fettah Öztürk, Konya'nın ana temasının bu sektörler olduğunu söyledi. Büyükbaş hayvan sektörünün beş yıldız şartlarında olmasının Konya'nın göz bebeği olan küçükbaş hayvancılığı köşeye sıkıştırdığını anlatan Öztürk, "Konya'daki hiçbir hakiki koyunu sevmesem, bu sevda olmasa koyunculuk yapılmaz" dedi. Koyuncululuğun zahmet ve eziyetine küçükbaş hayvan sevgisi olmasa katlanılmayacağını kaydeden Başkan Öztürk, "Biz koyuncululuğu sevgiden ve sevdadan dolayı yapıyoruz. Yanlış anlaşılması, yanlış bilgilendirilmesi ve yanlış yönlendirilmesinden dolayı kimi zaman fiyat artışlarında bizim etkili olduğumuz söyleniyor. Üretici olarak fiyat kendiliğinden oluşuyor ama bir kesim bunu hep oynuyor" diye konuştu. Türkiye'deki en fazla hayvan sayısının Konya'da olduğu bilgisini veren Fettah Öztürk, Konya'da şu anda 1 milyon 400 bin hayvanın bulunduğunu söyledi. Konya'nın en yakın rakibine bile fark attığını dile getirdi. Konya dağlarında besicilik ve yörük kültürünün bulunduğunu ifade eden Öztürk, "Yörük, keçi olmasa o dağda tutma durmaz. Zamanında o yörüğü de ağılattık. Niye? Orman Kanunu diye bişey çıkarttık. Sonradan sağ olsun AK Parti hükümeti bunu düzeltti ama yörükler o zaman çok zarar gördü. Bölgemizde keçi varlığımız yüzde 15 koyun varlığımız ise yüzde 85. Türkiye'de ilçe bazında en fazla hayvan

Karapınar'da. Sürü bazında en büyük ilçe ise Karatay'dır. Karatay'da da Karakaya-Yarma bölgesinde büyük sürüler var. Konya'da bizim 14 bin üyemize hayvanı böldüğümüz zaman 9 bini aktif 165 sürümüz var. İlçe bazında en fazla hayvan Karapınar'da, ikinci sırada Karatay var" ifadelerini kullandı. Fettah Öztürk, küçükbaş hayvanların yüzde 98'inin kayıt altına alınmış olduğunu ve kayıt altına alınmayan hayvanların da sevki edilmesinin yasak olduğunu belirtti.

İTHALAT YERİNE ÜRETİCİ DESTEKLENMELİ

Geçtiğimiz aylarda yapılan hayvan ithalatına değinen Öztürk, ihtiyaç olmamasına karşın hayvan ithalatı yapıldığını dile getirdi. Hayvan ithalatından dolayı üreticilerin yüzde 30 oranında elinde hayvan kaldığını dile getiren Fettah Öztürk, üreticilerin sıkıntıda olduğunu söyledi. Yurt dışından hayvan girmesinin önüne geçilmesi gerektiğine vurgu yapan Öztürk, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ayağını gazdan çekmesi gerektiğine işaret ederek, "Üreticiyi kollamaz ayakta koymazsak

üretici gidince çardağın kapatınca kimse köye dönmaz. Üreticiyi küstürürsek durmaz. Üreticimiz şaşkın. 1 yıldır hayvanlarımız para cmişti. Kurbandan sonra herkes koyun almaya kalktı ve işletme büyüyecekti fakat şu saatten sonra bunun zor olduğunu düşünüyorum. Üretici önünü göremiyor. İthalat nereye kadar? Üreticimizi desteklemeyiz" ifadelerini kullandı. Konya'da küçükbaş hayvancılık sütüne ilişkin sıkıntının bulunmadığına vurgu yapan Öztürk, Konya'da koyun sütüne bağlı sektörün bulunmadığını ve küçükbaş hayvancılık sütünün halk arasında dağıldığını kaydetti.

YERLİ ÇOBAN YÜZDE 1 BİLE DEĞİL

Hayvancılıkta çoban sıkıntısı olduğuna vurgu yapan Başkan Fettah Öztürk, devletin sürü yöneticisi diyerek çobanlığa destek vermesine rağmen çözüm bulunmadığını söyledi. Yerli çoban bulma şansının olmadığını dile getiren Öztürk, "Yerli çoban şu anda yüzde 1 bile değil. Afgan, Özbek ve Türkmen çobanlar çalıştırıyoruz. Özellikle Afgan kökenli insanlar çobanlıkta kullanılıyor. Türkmen

ve Özbekler ise tarlada çalışıyor. Bakanlıkta bu konuda bilgi sahibi. Çözümü için ise yurt dışından gelecek çobanların tescillenmesi gerekiyor. Geçtiğimiz aylarda bunun açıklaması oldu fakat sonucu belli değil. Bu insanlar çalışıyor ama kaçak ve bunun cezası var. konuyu Bakanlığa ilettik. 'Bu kişiler resmi hale gelsin, Birlik olarak kaç çoban ihtiyacı var bildirelim o kadar kişi gelsin' diye. Zaten bu kişiler geleceks de aileleriyle birlikte gelmesi gerekiyor" şeklinde konuştu. Öztürk, yerli çoban çalışmadığına vurgu yaptı.

MAKAS AÇILMAMALI

Üreticinin karşılığını alması gerektiğini dile getiren Öztürk, yem konusunda şunları kaydetti: "Yem her zaman var. Avrupa ile kıyaslama yaparsak bizde yağış sorunu var. Avrupa'da yağış iyi olduğu için masrafsız yem yetişiyor. Burada 12 ay yem verilen bölgede kuzunun kilogramı 11 TL. Yem fiyatı 25 TL. Yem fiyatlarına da bakılmalı. Geçmiş yıllarda yemde faturalar alınır, bankaya gidilir ve yüzde 25'ini devlet öderdi ama sonrasında bu sulandı. Biz üreticinin ayakta kalmasını istiyoruz. Eğer çile çekiyorsak bedelini almamız gerekiyor. Bu anlamda makas açılmamalı" dedi. Üreticinin et konusunda fiyatları yüzde 25 geriye çektiğini ve kasap reyonlarının da çekilmesi gerektiğini ifade eden Öztürk, vatandaşın ucuz et yemesi gerektiğini söyledi. Öztürk, "Devlet çiftçiye desteğini veriyor ancak bizim bu işi meslek haline getirmemiz gerekiyor. Herkes meslek olduğunu bilecek. Sektör olmalıyız ve gençlerimizde bu işi sevmeli. İş ancak bu şekilde devam eder. Avrupa'da bu işleri bayanlar yapıyor. Bayanlar her işi yapıyor ögle sonrasında sosyal hayatına bakıyor. O işi meslek haline getiriyor. Bizde bu durum böyle değil" ifadelerini kullandı. Lise ve üniversite okuyan öğrencilerinde alanda çalışarak pratik yapması gerektiğine vurgu yapan Başkan Öztürk, öğrencilerin sektörü bilmesinin önemli olduğunu söyledi. Öztürk, Avrupa'da öğrencilerin hem teori hem de pratik anlamında herşeyden haberi olarak çalışma yürüttüğünü anlattı. (Mustafa KARAKAYA)

ÇOK SAYIDA KİŞİ KATILDI

Karabük'te damızlık koç dağıtıldı

KARABÜK İHA

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının "**Küçükbaş Hayvancılığı** Geliştirme Projesi" kapsamında Karabük'te çiftçilere damızlık koç dağıtıldı. Koç dağıtımına, Karabük Vali Yardımcısı Barboros Baran, Karabük Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdür Yardımcısı Erdal Kaya, Hayvan Sağlığı Şube Müdürü Faruk Üresin ve besiciler katıldı.

Törende konuşan Karabük Gıda Tarım ve Hayvancılık İl

Müdürü Mustafa Şahin, **Koçun Keçi Yetiştiricileri Birliğine** üye olan yetiştiricilere yüzde 75 devlet katkılı olarak dağıtımı yapılan damızlık merinosı koçların, TİGEM işletmelerinden alındığını söyledi. Şahin, "Bu yıl da Konya'nın Kadınhamı ilçesi Altınova TİGEM işletmesinden alınan ve dağıtımı gerçekleştirilen 78 adet merinos ırkı koç için 94 bin 770 lira devlet katkısı sağlanmıştır. Proje kapsamında son 5 yılda Karabük'te toplam 250 adet koç dağıtıldı" dedi.

HAYVANLARINIZ “OT zehirlenmesi” olmasın!

Bölgede “ot zehirlenmesi” olarak bilinen Enterotoksemi hastalığı, özellikle koyunları tehdit ediyor. İlçe Tarım Müdürü Hakan Karakaya tüm hayvancıları uyardı

TORBALI Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Hakan Karakaya, kış mevsiminin yaklaşmasıyla birlikte hayvan üreticilerine uyarılarda bulundu. Özellikle koyunlarda görülen Enterotoksemi Hastalığına dikkati çeken Karakaya, çiftçilerin dikkatli olmasını istedi. Hakan Karakaya, “Enterotoksemi hastalığı, Çelertme, Ot, Yaprak, Yumuşak Böbrek Hastalığı, Bağırsak Zehirlenmesi olarak da bilinir. Bölgemizde ot zehirlenmesi diye bilinir. Çeşitli tipleri vardır. Tip B kuzularda, tip C-D koyunlarda hastalık yapar. **Koyun yetiştiriciliğinde** yüksek düzeyde ölümler yapar” dedi.

ANİDEN DÜŞER VE ÖLÜR

Enterotoksemi hastalığı belirtilerini sıralayan Müdür Karakaya, “Enterotoksemili kuzular 1-14 günlük iken ishalden kısa zamanda ölürlür. Koyunlarda ise belirtileri daha tipiktir. Sağlıklı gözükən hayvanlarda ani sıçramalar ve titremeler

Enterotoksemi Hastalığına dikkati çeken Hakan Karakaya, çiftçilerin dikkatli olmasını istedi

gözlenir, aniden düşer ve ölür. Ölen hayvanların mide ve bağırsaklarında kan oturmalarına rastlanır. Enterotoksemiyle savaşım iki amaca yönelik yapılır. Birincisi hastalığın oluşmasında rol oynayan etmenleri ortadan kaldırmaktır. İkincisi ise aşılattır” şeklinde konuştu.

NASIL MÜCADELE EDİLECEK?

Savaşım metodlarını açıklayan Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü, “Süt kuzularını ilk dönemlerinde emzirme işlemi denetim altında tutulmalı, emzirme azar azar yapılmalı ve sık olmalıdır. Koyunlar meraya sabahın erken saatlerinde aç karnına salınmamalıdır. Soğuk ve kı-

rağılı havalarda meraya çıkarmamalı, en azından kırağının çözülmesi beklenmelidir. Koyunlara küflü ve bozuk yemler verilmemelidir. Hastalık çıktığı zaman yoğun yemler azaltılmalı, kaba yemler daha çok verilmelidir. İç asalaklara karşı etkin ve düzenli bir savaşım uygulanmalıdır. Aşılama yurdumuz koşullarında enterotoksemiye karşı savaşımın temel ve en etkili aracıdır. Enterotoksemi aşısı, mevsimlere geçişte, yem değişikliklerine başlamadan önce, besiyeye alınan hayvanlara besi öncesinde yapılır. Aşı, koyunlara dirsek gerisi ve deri altı olarak iki defada yapılır. Kuzulara ise 21 gün ara ile iki defada yapılır. İkinci aşılama 6 ay sonra aşılama ile bir yıllık bağışıklık sağlanır” diye konuştu.

Torbali Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Hakan Karakaya

AK Parti Erzurum
Milletvekili
İbrahim Aydemir
TBMM Plan ve
Bütçe Komisyo-
nunda Gıda,
Tarım ve Hayvan-
cılık Bakanlığı
Bütçesi üzerinde
yapılan görüşme-
lerde Erzurum'a
yönelik 8 önemli
talepte bulundu

MİLLETVEKİLİ AYDEMİR'DEN 8 TARIMSAL TALEP

GIDA, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yatırım, proje ve desteklerinin sahada sektör temsilcileriyle gıpta ile izlediklerini söyleyen Milletvekili Aydemir, 'Değerli Bakanım, tarımı destekleyen projelerinizi sahada sektör temsilcileriyle gıptayla izliyoruz. Mühim olanı, tarımsal desteklemelerde maksimum etkinliği sağlayan doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını ve gıda güvenilirliğini gözetmektir ki böyle de yapılıyor.5'te

Milletvekili Aydemir'den 8 TARIMSAL TALEP

AK Parti Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bütçesi üzerinde yapılan görüşmelerde Erzurum'a yönelik 8 önemli talepte bulundu.

Tarım Bakanlığınca yürütülecek her türlü yeni gıda ve hayvancılık politikalarının merkez üssünün Erzurum olması talep eden Milletvekili Aydemir, Erzurum'da bir an önce tarım arazileri ve verimli ovaları koruyacak arazi kullanım planları ve ovalarımızın belirlenmesi çalışmalarının acilen tamamlanması, Erzurum'daki tarımsal kuraklığın giderilmesi için, planlandığı şekilde barajlardan beslenen sulama kanallarının makul bir sürede işler hâle getirilmesi, ilde sulanan arazi varlığının istenilen seviyeye ulaşması için özellikle su tasarrufuna imkân sağlayan basınçlı modern sulama yatırımlarına ilgili kuruluşlarla koordineli bir şekilde devam edilmesi, **Koyun yetiştiriciliğine** yönelik teşviklerin artırılması, "süt ve et üretiminde sözleşmeli model geliştirilmesi projesi"nin pilot il olarak Erzurum'dan başlatılması, büyük bir tatlısu balkçılığı potansiyelinin bulunduğu Erzurum'da yerel tarım teşkilatlarının daha uygulanabilir ve büyük projeler gerçekleştirmelerine imkân sağlanması, DAP Acil Eylem Planı'nda tarım ve hayvancılığın geliştirilmesine öncelik verilmesini istedi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2018 yılı bütçesi üzerine görüşlerini paylaşan Milletvekili Aydemir, sunumuna Şemdinli Şehitlerini rahmet ve minnetle anarak başladı, terörü ve bölücü hainleri lanetledi.

AYDEMİR'İN SUNUMU

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2018 yılı bütçesini irdeleyen Milletvekili Aydemir, "Burada görüştüğümüz bütün bütçeler çok değerli ama Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bütçesi çok daha özel önem ifade ediyor. Değerli Bakanımız da zaman oldu başlayalım ama interaktif bir çalışma üslubunu tercih ediyor. Sahada, özellikle, şeriklerle, ortaklarla günlerce bulunuyor gittiği illerde, oradandan aldığımız geri dönüşüm bunu işaret ediyor. Bu yönüyle de bulunduğu yer hak ediyor. Kendisine çok teşekkür ediyoruz. Tabii, ondan önceki bakanlarımız da öyleydi. Burada da gene hakkı teslim sadedinde söylemek lazım ki anlaşıyor ifade eden hükümetlerimizde vazife yapan bütün bakanlarımız, cumhuriyet tarihinin en büyük gıda, tarım ve hayvancılık projelerini hayata geçirdiler. Yine, hizmet çhli herkes kabul eder ki bakanlarımız büyük yatırımların altına imza atmışlar, yüksek miktardaki mali kaynakları bu alana aktarmışlardır. Kendilerine müteşekkirimiz, var olsunlar. Öncekilerden nöbeti devralan Değerli Bakanımız hem tecrübesiyle hem dinamik hâliyle, hizmete adanan hâletirahisiyle ve icraatçı kişiliğiyle teşkilata yeni bir ruh kazandırdı. Bunu aynelyakın gözlemledik biz, gözlemliyoruz. Başarı endeksli hayat tarzının dam kılaçağını bilmekle birlikte, Cenab-ı Hak'ın inayetiyle kuşanmasını yürekten temenni ediyorum." dedi.

AYDEMİR: TARIMSAL

YATIRIMLARI GIPTAYLA İZLİYORUZ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yatırım, proje ve desteklerinin sahada sektör temsilcileriyle gıpta ile izlediklerini söyleyen Milletvekili Aydemir, "Değerli Bakanım, tarımı destekleyen projelerinizi sahada sektör temsilcileriyle gıptayla izliyoruz. Mühim olanı, tarımsal desteklemede maksimum etkinliği sağlayan doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını ve gıda güvenliliğini gözetmek için böyle de yapılıyor. Yine önemli olanı, tarımda gerekli yapısal dönüşümleri, öncelikli alanlarda rasyonel ve çağdaş üretim modellerini esas almak için böyle yapılıyor. Bakanlığımızın birincil hedefinin nüfusumuzun yeterli, kaliteli ve güvenilir gıdayla beslenmesi olduğuna da biliyorum ve bunun üzerine yoğunlaştığımız da bizatihi müşahede ediyoruz." ifadesini kullandı.

TARIMA GETİRİLEN

AK YAKLAŞIM

AK Parti döneminde tarıma yeni bir bakış açısı getirildiği, sektörde yatırımlar, projeler ve desteklerle AK bir dönemin başlatıldığını hatırlatan Milletvekili Aydemir, "Yine biliyoruz ki ak tarım anlayışının öncelikli hedefi, tarım ürünlerinde ihracatçı konumunu daha da geliştiren, rekabet gücünü artırmış, dünyada ve bölgesinde tarım alanında söz sahibi bir ülke olmaktır. Ancak not düşüyoruz ki bu hedeflere ulaşabilmek için Bakanlığımızın alacağı ilave masafeler bulunuyor. Bu noktada hepimiz çok net biliyoruz, atılacak her adımın arkasında kayıtsız şartsız milletimizin desteği vardır. Ve yine biliyoruz ki bu net atımların müzahiri pozisyonunda bir büyük lider Sayın Cumhurbaşkanımız bulunuyor, kendilerine minnettarız. Biz de bu raddede kayda geçmek durumundayız ki milletvekilleri olarak tarım ve hayvancılık projelerini desteklemeyi bir büyük vatan vazifesi olarak görüyoruz. Bu hâl üzere de devam edeceğiz." diye konuştu.

TARIMSAL DESTEKLER

Konuşmasında tarımsal desteklere de değinen Milletvekili Aydemir, "Değerli Bakanım, tarımsal desteklerin arzu edilen ölçülere varması mutlu ediyor dedik. Bu kaynakların israf edilmeden üretime yönelik, rasyonel ve daha rantabl şekilde büyük projelere aktarılacağından şüphe etmiyoruz. Bakanlığımızın, Hükümet programında altı çizildiği gibi, tarımsal destekleri şekillendi-

rirken ülkemizin arz dengesini ve dış ticaret politikalarımızı da dikkate alacağımızı biliyoruz, bunu önemsiyoruz." dedi.

AYDEMİR'DEN ERZURUM VE BÖLGESEL TARIM POTANSİYELİ DEĞERLENDİRMESİ

Konuşmasında Erzurum özelinde Doğu Anadolu Bölgesinin tarımsal potansiyel ve kaynaklarıyla sunulan imkân ve verilen fırsatlara atıfta bulunan ve Erzurum'la ilgili taleplerini dilettiren Milletvekili Aydemir, "Malumunuz, ekonomik genetiği, iktisadi kalkınma kodları tarım ve hayvancılığın ifade eden bir ilin, Erzurum'un milletvekkilim. Taleplerimiz olacak bu noktada. Bunlar sadece ülkemiz için değil elbette, hususene bölgemiz için de. Ama bir özel toplantıda ben söyledim, kendimizi tarif ederken bölgelere göre tefrik etmenin nihayetinde zihin kodlarımıza ayrıklı bir tohum attığını, dolayısıyla bölgelerden arınarak ekonomik kodlarla kendimizi tarif etmenin daha uygun olacağını daha önce ifade etmişim, gene bu hâl üzere ben konuşmamı yapıyorum. Bölgemizden kastım da zaten şudur: Tarım ve hayvancılığın tarif ediyor bizim bulunduğumuz yer. Yani Erzurum da öyle, işte, Bedia Hanım'ın temsil ettiği Van da öyle, yahut İstanbul Milletvekili olsa da Aykut Bey'in Kars-Erzurum karşımı da öyle. Dolayısıyla ben bu sadette söylüyorum." kaydını düştü.

ERZURUM TARIMDA BÖLESİNİN MERKEZ ÜSSÜ OLMALI

Erzurum'un gıda, tarım ve hayvancılık odağında üretilen ve güdülen politikalarda merkez üs olarak kaydedilmesi gerektiğini vurgulayan Milletvekili Aydemir, "Bakanlıkça yürütülecek her türlü yeni gıda ve hayvancılık politikalarının merkez üssünün Erzurum olması talep ediyoruz. Erzurum, malumunuz, bölgede en büyük il, büyükşehir bir il. Pilot uygulamalar şehrimiz merkez olmak üzere bölgemizde başlatılmalı diye düşünüyorum. İşletmeleri ekonomik ölçek büyüklüğüne ulaştırarak projeler ilk olarak doğuda yürütülmelidir." dedi.

Bütçe görüşmelerinde Erzurum'la ilgili beklentilerini açıklayan Milletvekili Aydemir, "Şehrimizde bir an önce tarım arazile-

rimizi ve verimli ovalarımızı koruyacak arazi kullanım planları ve ovalarımızın belirlenmesi çalışmalarını acilen tamamlanmalıdır. Erzurum'daki tarımsal kuraklığın giderilmesi için, planlandığı şekilde barajlarımızdan beslenen sulama kanallarını makul bir sürede işler hâle getirilmelidir. Hayvancılık için gerekli olan yem bitkilerinden gerekli verimin alınması da zaten buna bağlıdır. İlimizde sulanan arazi varlığının istenilen seviyeye ulaşması için özellikle su tasarrufuna imkân sağlayan basınçlı modern sulama yatırımlarına ilgili kuruluşlarla koordineli bir şekilde devam edilmelidir." taleplerinde bulundu.

AYDEMİR'DEN KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİ TEŞVİKİ VURGUSU

Erzurum'un hayvan yetiştiriciliği babında kaynak, potansiyel ve arazi imkânları bakımından önemli bir ayrıcalık gösterdiğini belirten Milletvekili Aydemir, "Şehrimizde **koyun yetiştiriciliğine** yönelik teşviklerin artırılması çalışmalarına ihtiyaç duyulduğuna kayda geçiyorum. Hükümet programında bulunan "süt ve et üretiminde sözleşmeli model geliştirilmesi projesi" pilot il olarak Erzurum'dan başlatılmasını istiyorum." dedi.

BALIKÇILIĞA YÖNELİK TALEP

Konuşmasının talep bölümünde Erzurum'daki Tatlısu balıkçılığına da değinen Milletvekili Aydemir, "Erzurum'da büyük bir tatlısu balıkçılığı potansiyelinin bulunduğu bir vakadır ve sizin de malumunuzdur. Bu konuda yerel tarım teşkilatlarının daha uygulanabilir ve büyük projeler gerçekleştirilmelerine ihtiyaç var. Müzahir olmanızı talep ediyoruz. DAP Acil Eylem Planı'nda tarım ve hayvancılığın geliştirilmesine öncelik verilmesi ve Bakanlığımızın yerel teşkilatlarının bu idaremiye daha sıkı iş birliği yapmasına da yarar görüyoruz. Sayın Bakanımızın Erzurum hayvancılığı için özel bir ilgi göstereceğinden eminim. Bölge hayvancılığı için olduğu gibi, bütün Türkiye tarihinde da bulunduğu sahada özel ilgi göstereceğini biliyoruz. Bütçemiz hayırlı uğurlu olsun diyoruz." ifadeleriyle konuşmasını tamamladı. (iha)

Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Enver Yılmaz

Fatsa'ya tam teşekküllü mezbaha ve hayvan pazarı

Fatsa İlçesi'nde yapımı devam eden 'Mezbaha ve Hayvan Pazarı' inşaatını inceleyen Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz, "Günlük 200 adet büyükbaş, 500 adet **küçükbaş hayvan** kesimi yapılabilecek" dedi

Ordu'nun Fatsa İlçesi'nde bölgenin en büyük modern 'Mezbaha ve Hayvan Pazarı Projesi' inşaatında incelemelerde bulunan Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Enver Yılmaz, "Bölgenizin en büyüğü olacak tesisimizde çalışmalar hızlı bir şekilde ilerliyor" dedi.

2018'DE HİZMETE GİRECEK

Mezbaha ve Hayvan Pazarı'nın, 2018 yılı içerisinde hizmete gireceğini vurgulayan Başkan Yılmaz, "Tesisimiz, hem kesimhane hem de hayvan pazarı olarak hizmet verecek. Mezbaha bölümünde günlük 200 adet büyükbaş ve 500 adet küçükbaş hayvan kesimi yapılabilecek. Hayvan

pazarımız da 500 adet büyükbaş ve 500 adet **küçükbaş hayvan** barındırma kapasitesine sahip olacak. Yapım süresi çok uzun olmayacak projemiz, inşallah 2018 yılı içerisinde hizmete girecek" dedi. Yılmaz, yaklaşık 12 milyon TL'ye mal olması beklenen mezbahanın, bölgenin en büyük kesimevi olacağına işaret ederek, "İlimiz genelindeki tüm kesimler burada yapılacağı gibi komşu illerden de kesim için hayvan getirilecek. Yapacağımız mezbaha, başta sağlık ve temizlik olmak üzere hizmet, kalite ve güvenilirlik gibi konularda Avrupa standartlarını taşıyacak" ifadesini kullandı.

HHALK / FATSA

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü yetkilileri, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü yetkilileri, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinden Öğretim görevlileri, TKDK İl Koordinatörlüğü yetkilileri, Tarım Kredi Kooperatif Birliği Bölge Müdürlüğü yetkilileri, Ziraat Odası Başkanları **Damızlık keçi** ve **koyun Yetiştiriciler Birliği**, Besiciler, Mandracılar, **Koyun Yetiştiriciler Birliği** Başkanları, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Besicisi Esnafı, Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu Başkanlığında toplandı.

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, "Türkiye'de kişi başına düşen et tüketimi oldukça az. Hem tüketimi normal seviyeye çıkarmak, hem de normal bir fiyattan tüketiciye eti sunmak için bölgede hayvancılığı ayağı kaldırmalıyız. Bu bizim birinci görevimizdir" dedi.

HAYVANCILIĞA NEŞTER

Türkiye'nin ve bölgenin en önemli konularından biri olan hayvancılık, tüm sorunlarıyla masaya yatırıldı. Hayvancılığın gelişmesi ve kalkınması yönündeki engellerin kaldırılması ile yapılması gereken çalışmaların konuşulduğu toplantı da Vali Azizoğlu, işin erbablarını tek tek dinledi.

Sorunun Yüzde 50'si Belirlendi

■ **TOPLANTI** sayesinde sorunun en az yüzde 50 kısmının belirlendiğini ifade eden Vali Azizoğlu, "Şehrin en önemli geçim kaynağı olan hayvancılığın sorunlarını masaya yatırmak için toplandık. Erzurum'un ana geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Hayvancılığımızın geliştirilmesi, gelir elde edilmesi, hane halkının yüksek gelir elde etmesinin yollarını arayacağız." dedi.

Model Oluşturulacak

■ **SIKINTININ** geçmişten beri var olduğunu, her dönem konuşulduğunu dile getiren Vali Azizoğlu, "Konunun tarafları tartışıyor ama çözüm bulunamıyor. Tek yönlü bir problem değil. Bu konunun hayvan ıslahı, beslenmesi, barınması, mera kullanımı, pazarlanması gibi problemleri de var. Bunların hepsini bir araya getirip, bir model oluşturmalıyız." diye konuştu. **6'da**

Tarım ve hayvancılık masaya yatırıldı

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, "Türkiye'de kişi başına düşen et tüketimi oldukça az. Hem tüketimi normal seviyeye çıkarmak, hem de normal bir fiyattan tüketiciye eti sunmak için bölgede hayvancılığı ayağı kaldırmalıyız. Bu bizim birinci görevimizdir" dedi.

Türkiye'nin ve bölgenin en önemli konularından biri olan hayvancılık, tüm sorunlarıyla masaya yatırıldı. Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü yetkilileri, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü yetkilileri, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinden Öğretim görevlileri, TKDK İl Koordinatörlüğü yetkilileri, Tarım Kredi Kooperatif Birliği Bölge Müdürlüğü yetkilileri, Ziraat Odası Başkanları Damızlık Keçi ve Koyun Yetiştiriciler Birliği, Besiciler, Mandıraçılar, Koyun Yetiştiriciler Birliği Başkanları, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Besici Esnafı, Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu Başkanlığında toplandı.

Hayvancılığın gelişmesi ve kalkınması yönündeki engellerin kaldırılması ile yapılması gereken çalışmaların konuşulduğu toplantı da Vali Azizoğlu, işin erbablarını tek tek dinledi.

Bu toplantı sayesinde sorunun en az yüzde 50 kısmının belirlendiğini ifade eden Vali Azizoğlu, "Şehrin en önemli geçim kaynağı olan hayvancılığın sorunlarını masaya yatırmak için toplandık. Erzurum'un ana geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Hayvancılığımızın geliştirilmesi, gelir elde edilmesi, hane halkının yüksek gelir elde etmesinin yollarını arayacağız. Bu kapsamda; üniversite, kalkınma ajansımız ve Tarım İl Müdürlüğümüz gerekli çalışmalar yapıyorlar. Biz de

dedik ki; çok geniş katılımlı bir toplantı yapıp, konunun taraflarında bu işe dâhil edip, bir fikir - alış veriş yapalım. Erzurum'un dışında Kars, Ağrı gibi şehirleri de ele alalım" dedi.

"SAYIDA SIKINTI YOK, GELİRDE SIKINTI VAR"

Türkiye ile Hollanda arasında bir kıyaslama yapan Vali Azizoğlu, Türkiye'nin hayvancılık konusunda iyi bir potansiyeli olduğunu söyledi.

Fakat elde edilen gelirde bir dengesizlik olduğuna dikkat çeken Vali Azizoğlu, "Türkiye'nin büyükbaş hayvan potansiyeli 14,5 milyondur. Buradan elde ettiğimiz yıllık gelir 9 milyar dolardır. Hollanda'nın toplam hayvan sayısı 3 milyon 800 bin ama elde ettikleri gelir, 90 milyar Euro'dur. O zaman hayvan sayımızda bir sıkıntı görünmüyor. Elde ettiğimiz gelirde bir sıkıntı var. Ülkemizde tüketici kesiminin gelir seviyesi ortalama bellidir. Bu yüzden Türkiye'de kişi başına düşen et tüketimi çok az. Hem tüketimi normal seviyeye çıkarmak, hem de normal bir fiyattan tüketiciye kaliteli eti sunmak bizim birinci görevimizdir" şeklinde konuştu.

Bu sıkıntının geçmişten beri var olduğunu, her dönem konu-

şulduğunu dile getiren Vali Azizoğlu, "Konunun tarafları tartışıyor ama çözüm bulunamıyor. Tek yönlü bir problem değil. Bu konunun hayvan ıslahı, beslenmesi, barınması, mera kullanımı, pazarlanması gibi problemleri de var. Bunların hepsini bir araya getirip, bir model oluşturmalıyız. Eğer bunu başararsak, Doğu Anadolu Bölgesine örnek olur ve kullanılır" diye konuştu.

Konuşmaların ardından Erzurum Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, Ahmet Kılıç, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı, Prof. Dr. Mustafa Yaprak, Prof. Dr. Nur Sina Esenboğa, Yrd. Doç. Dr. Rıdvan Koçyiğit, Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı, Prof. Dr. Özgür Kaynar, Prof. Dr. Ekrem Lâçin ve Erzurum Bölgesi Veteriner Hekimler Odası Başkanı Prof. Dr. Bülent Polat konu hakkında görüş belirtti.

Vali Yardımcısı Yıldız Büyüker'in de katıldığı toplantıda; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Osman Akar, Cengiz Ceylan, Bülent Taş ve Fahri Akman Erzurum'daki hayvancılığın genel yapısı hakkında; katılımcıları bilgilendirdi. Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Hayrullah İnce, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Emrullah Akpınar, söz alarak görüşlerini belirtti. Daha sonra oda başkanları, kurum yetkilileri, besici esnafı, karşılaştıkları sıkıntılar ve hayvancılığın gelişmesi konusundaki fikirlerini ortaya koydu. (İHA)

BAKAN FAKIBABA AÇIKLADI İŞTE UCUZ ET FİYATLARI

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Fakıbaba, dana kıymasının kilosunu 29 lira ve dana kuşbaşının kilosunu 31 liradan satmayı taahhüt eden ulusal zincir marketlere Et ve Süt Kurumu tarafından dana karkas et satışı yapılacağını belirtti.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2018 yılı bütçe görüşmelerinde yaptığı sunumda son 15 yılda hayvancılığa yaklaşık 25 milyar lira destek verdiklerini bildirdi. ESK'nın faaliyetleri

Bakan Fakıbaba, Et ve Süt Kurumunun (ESK) önemli çalışmalar yürüttüğüne dikkati çekerek, 2017'nin ilk 6 ayında üreticilerimizden 48 bin büyükbaş, 16 bin küçükbaş hayvan alımı yaparak 18 bin ton kırmızı et üretimini, 16 bin ton satış gerçekleştirildiğine işaret etti.

ESK'nın süt

sektörünü regüle etmek, oluşan arz fazlası sütü değerlendirmek ve üreticilere destek olmak için ilk kez Mart 2016'da çiğ süt alımına başladığını hatırlatarak, bu kapsamda 2017 yılının 8 ayında üretici birlikleri ve kooperatifler aracılığıyla yağsız süt tozu yaptırılmak üzere 548 bin ton çiğ süt alındığını söyledi.

"Yerli hayvan yetiştiriciliği yapan besicilerimizi de koruyacağız"

Fakıbaba, önümüzdeki dönemde hayvancılıkla ilgili çalışmalarını daha da ileri noktalara taşıyacak ve uzun vadeli tedbirleri alacaklarını belirterek, şöyle devam etti:

"Vatandaşlarımızın et ihtiyacını ucuz ve uygun fiyatla karşılayabilmeleri için uzun süredir yoğun bir tempo ile çalışıyoruz. Öncelikli hedefimiz, en geniş tüketici kitlesine ulaşmak.

D. Sayfa 5'de

BAKAN FAKIBABA AÇIKLADI İŞTE UCUZ ET FİYATLARI

Bu maksatla Türkiye'nin bütün illerinde satış noktası bulunan ulusal market zincirlerinde en ucuz ve en uygun fiyatla kıyma ve kuşbaşı et satışı yapılmasını hedefliyoruz. Bu hedefimizi gerçekleştirmek üzere dana kıymasının kilosunu 29 lira ve dana kuşbaşının kilosunu 31 liradan satmayı taahhüt eden ulusal zincir marketlere Et ve Süt Kurumumuz tarafından dana karkas et satışı yapılacaktır. Bir yandan vatandaşlarımızın et ihtiyacını ucuz ve uygun fiyatla karşılamaları için bu çalışmaları yaparken yerli hayvan yetiştiriciliği yapan besicilerimizi de koruyacağız. Bu doğrultuda besicilerimizin yerli hayvanlarını, Et ve Süt Kurumumuzda kesilmesi

kaydıyla kilosunu 25 liradan satın alacağız."

"Sebze tohumculuğunun geliştirilmesi çalışmalarına hız vereceğiz"

Bakanlık olarak yürüttükleri işlerin planlanması ve üreticilere sunulan hizmetlerde etkinliğin artırılması için "Kalite Yönetim Sistemi"ne geçme çalışmalarının devam ettiğine değinen Fakıbaba, şunları ifade etti:

"Yerli sebze tohumculuğunun geliştirilmesi çalışmalarına hız vereceğiz. Sebzeçilik sektörünün tohum ihtiyacını büyük ölçüde yurtiçi üretimden karşılayacağız. Öncelikli olarak domates, biber, patlıcan, hıyar ve kavunda çalışmalar başlattık. Adana, Mersin ve Osmaniye

illerini kapsayan Doğu Akdeniz ile Kastamonu, Sinop ve Bartın illerini kapsayan Batı Karadeniz Bölgelerinde yeni bir kalkınma projesi uygulayacağız. Proje 45 bin hane halkını doğrudan ilgilendiriyor. Bütçesi ise 96 milyon avro. Yatırımlar 2018'de başlayacak. Tarımda ikili ve uluslararası ilişkilerimizi geliştirmek ve dış pazarları artırmak için yoğun çaba sarf edecek, çiftçimizin ürettiğini tüm dünyaya satmanın yollarını arayacağız. Yeni Tarıma Dayalı İhtisas Besi ve Sera Organize Sanayi Bölgeleri kurulması için çalışmalarımıza hız vereceğiz."

Bakan Fakıbaba, bakanlığın 2018 yılı bütçesinin 21 milyar 676 milyon 673 bin lira olarak

öngörüldüğünü belirterek, "Bunun 14 milyar 514 milyon lirası, yani bütçemizin yüzde 67'si tarımsal desteklemeler olarak çiftçimize, üreticimize ayrılmıştır." dedi.

9 ayda 26,3 milyar lira tarımsal kredi kullanıldığını Tarım üreticilerine desteklerin devam ettiğini anlatan Fakıbaba, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından 2017 yılının ilk 9 ayında toplam 26,3 milyar lira tarımsal kredi kullanıldığını belirtti.

Fakıbaba, hayvancılık sektöründe sıfır faizli kredi uygulamasının sürdüğünü anımsatarak, uygulamanın başladığı tarihten 2017 Eylül ayına kadar 423 bin üreticinin toplam 10,5 milyar lira faizsiz kredi kullanma imkanı bulduğu bilgisini verdi.

Bu yıl 192 tarım-

sal ovanın koruma altına alındığını ifade eden Fakıbaba, koruma altına alınan ovaların 300'e çıkarılması için çalışmaların sürdüğünü bildirdi.

Fakıbaba, arazi toplulaştırma çalışmalarına büyük önem verdiklerini vurgulayarak, "Toplulaştırmanın başladığı 1961'den bu yana

6,1 milyon hektar alanda arazi toplulaştırması tamamlandı. Bunun 5,6 milyon hektarı son 15 yılda tamamlandı. 1,8 milyon hektar alanda toplulaştırma çalışmaları devam ediyor. 2023 yılına kadar 14 milyon hektar arazinin tamamında toplulaştırmayı tamamlayacağız." diye konuştu. AA

Lisanslı depoculuk konusunda önemli çalışmalar yürüttüklerine işaret eden Fakıbaba, bu kapsamda özel sektör tarafından toplamda 3,5 milyon ton kapasiteli hububat deposu için kira sözleşmesi imzalandığını ve inşaatların başladığını aktardı.

Ucuz et satışında marketlere fiyat şartı

AA / Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Fakıbaba, dana kıymanın kilosunu 29 lira ve dana kuşbaşının kilosunu 31 liradan satmayı taahhüt eden ulusal zincir marketlere Et ve Süt Kurumu tarafından dana karkas et satışı yapılacağını belirtti.

ESK'nın faaliyetleri

Bakan Fakıbaba, Et ve Süt Kurumunun (ESK) önemli çalışmalar yürüttüğüne dikkati çekerek, 2017'nin ilk 6 ayında üreticilerimizden 48 bin büyükbaş, 16 bin **küçükbaş hayvan** alımı yaparak 18 bin ton kırmızı et ürettiğini, 16 bin ton satış gerçekleştirdiğine işaret etti.

ESK'nın süt sektörünü regüle etmek, oluşan arz fazlası sütü değerlendirmek ve üreticilere destek olmak için ilk kez Mart 2016'da çiğ süt alımına başladığını hatırlatarak, bu kapsamda 2017 yılının 8 ayında üretici birlikleri ve kooperatifler aracılığıyla yağsız süt tozu yaptırılmak üzere 548 bin ton çiğ süt alındığını söyledi.

"Yerli hayvan yetiştiriciliği yapan besicilerimizi de koruyacağız"

Fakıbaba, önümüzdeki dönemde hayvancılıkla ilgili çalışmalarını daha da ileri noktalara taşıyacak ve uzun vadeli tedbirleri alacaklarını belirterek, şöyle devam etti:

"Vatandaşlarımızın et ihtiyacını ucuz ve uygun fiyatla karşılayabilmeleri için uzun süredir yoğun bir tempo ile çalışıyoruz. Öncelikli hedefimiz, en geniş tüketici kitlesine ulaşmak. Bu maksatla Türkiye'nin bütün illerinde satış noktası bulunan ulusal market zincirlerinde en ucuz ve en uygun fiyatla kıyma ve kuşbaşı et satışı yapılmasını hedefliyoruz. Bu hedefimizi gerçekleştirmek üzere dana kıymanın kilosunu 29 lira ve dana kuşbaşının kilosunu 31 liradan satmayı taahhüt eden ulusal zincir marketlere Et ve Süt Kurumumuz tarafından dana karkas et satışı yapılacaktır. Bir yandan va-

tandaşlarımızın et ihtiyacını ucuz ve uygun fiyatla karşılamaları için bu çalışmalarını yaparken yerli hayvan yetiştiriciliği yapan besicilerimizi de koruyacağız. Bu doğrultuda besicilerimizin yerli hayvanlarını, Et ve Süt Kurumumuzda keşilmesi kaydıyla kilosunu 25 liradan satın alacağız."

"Sebze tohumculuğunun geliştirilmesi çalışmalarına hız vereceğiz"

Bakanlık olarak yürüttükleri işlerin planlanması ve üreticilere sunulan hizmetlerde etkinliğin artırılması için "Kalite Yönetim Sistemine" geçme çalışmalarının devam ettiğine değinen Fakıbaba, şunları ifade etti:

"Yerli sebze tohumculuğunun geliştirilmesi çalışmalarına hız vereceğiz. Sebzeçilik sektörünün tohum ihtiyacını büyük ölçüde yurtiçi üretimden karşılayacağız. Öncelikli olarak domates, biber, patlıcan, hıyar ve kavunda çalışmalar başlattık. Adana, Mersin ve Osmaniye illerini kapsayan Doğu Akdeniz ile Kastamonu, Sinop ve Bartın illerini kapsayan Batı Karadeniz Bölgelerinde yeni bir kalkınma projesi uygulayacağız. Proje 45 bin hane halkını doğrudan ilgilendiriyor. Bütçesi ise 96 milyon avro. Yatırımlar 2018'de başlayacak. Tarımda ikili ve uluslararası ilişkilerimizi geliştirmek ve dış pazarları artırmak için yoğun çaba sarf edecek, çiftçimizin ürettiğini tüm dünyaya satmanın yollarını arayacağız. Yeni Tarıma Dayalı İhtisas Besi ve Sera Organize Sanayi Bölgeleri kurulması için çalışmalarımıza hız verece-

ğiz."

Bakan Fakıbaba, bakanlığın 2018 yılı bütçesinin 21 milyar 676 milyon 673 bin lira olarak öngörüldüğünü belirterek, "Bunun 14 milyar 514 milyon lirası, yani bütçemizin yüzde 67'si tarımsal desteklemeler olarak çiftçimize, üreticimize ayrılmıştır." dedi.

9 ayda 26,3 milyar lira tarımsal kredi kullandırıldı

Tarım üreticilerine desteklerin devam ettiğini anlatan Fakıbaba, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından 2017 yılının ilk 9 ayında toplam 26,3 milyar lira tarımsal kredi kullandırıldığını belirtti.

Fakıbaba, hayvancılık sektöründe sıfır faizli kredi uygulamasının sürdüğünü anımsatarak, uygulamanın başladığı tarihten 2017 Eylül ayına kadar 423 bin üreticinin toplam 10,5 milyar lira faizsiz kredi kullanma imkanı bulduğunu bilgisini verdi.

Bu yıl 192 tarımsal ovanın koruma altına alındığını ifade eden Fakıbaba, koruma altına alınan ovaların 300'e çıkarılması için çalışmaların sürdüğünü bildirdi.

Fakıbaba, arazi toplulaştırma çalışmalarına büyük önem verdiklerini vurgulayarak, "Toplulaştırmanın başladığı 1961'den bu yana 6,1 milyon hektar alanda arazi toplulaştırması tamamlandı. Bunun 5,6 milyon hektarı son 15 yılda tamamlandı. 1,8 milyon hektar alanda toplulaştırma çalışmaları devam ediyor. 2023 yılına kadar 14 milyon hektar arazinin tamamında toplulaştırmayı tamamlayacağız." diye konuştu.

Lisanslı depoculuk konusunda önemli çalışmalar yürüttüklerine işaret eden Fakıbaba, bu kapsamda özel sektör tarafından toplamda 3,5 milyon ton kapasiteli hububat deposu için kiralama sözleşmesi imzalandığını ve inşaatların başladığını aktardı.

A101 VE BİM UCUZ ET SATAÇAK

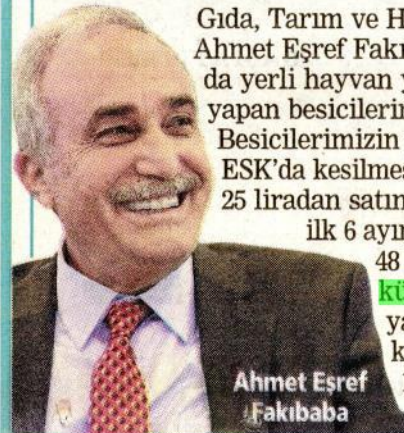
KILOSU 29 TL

Et ve Süt Kurumu (ESK), zincir marketlere ucuz et satışına başladı. Kıymanın kilogramını 29 lira, kuşbaşının kilogramını da 31 liradan satmak için başvuran 8 firma arasından yapılan değerlendirme sonucunda, belirlenen kriterlere uygun olduğu tespit edilen A101 ve BİM firmaları ile sözleşme imzalandı. Hedef, uygun fiyatlı kırmızı eti, en geniş tüketici kitlesine ulaştırmak.

SEVKİYAT BAŞLADI

Firmalara karkas et sevkiyatı da başladı. Bu etler, firmalar tarafından kuşbaşı ve kıyma haline getirilip en kısa sürede yarımşar kilogramlık ambalajlanmış şekilde satışa sunulacak. Ürünlerin şoklanmış veya donmuş olarak satışı yapılmayacak. Söz konusu marketler, sözleşme kapsamında belirtilen fiyatların ve ürünlerin dışında taze kıyma ve kuşbaşı satışı yapmayacak.

YERLİYE DESTEK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbbaba, "Bir yandan da yerli hayvan yetiştiriciliği yapan besicilerimizi koruyacağız.

Besicilerimizin yerli hayvanlarını, ESK'da kesilmesi kaydıyla kilosunu 25 liradan satın alacağız. 2017'nin

ilk 6 ayında üreticilerimizden

48 bin büyükbaş, 16 bin

küçükbaş hayvan alımı

yapılarak 18 bin ton

kırmızı et üretildi.

16 bin ton da satış yapıldı" dedi.

Ahmet Eşref
Fakıbbaba

Kırmızı etin reçetesi, 2018 Programı'nda

■ 28 Ekim 2017'de Resmi Gazete'de yayınlanan "2018 Yılı Programı" nda büyükbaş hayvan varlığının artırılması amacıyla kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine yurt içinde üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi için 7 maddelik reçete sunuldu.

Hayvancılıkta ithalat politikasının başarısızlığa uğradığı hükümet tarafından da kabul edildi. Resmi Gazete'nin 28 Ekim 2017 tarihli sayısında yayınlanan "2018 Yılı Programı" nda kısa vadeli bir çözüm olan ithalat yerine hayvan varlığı artırılarak üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi gerektiği ifade edilerek, kırmızı et fiyatının düşürülmesi için öncelikler sıralandı.

Hayvancılık desteklerinin yıllık değil, en az 5 yıllık belirlenmesi gerektiği belirtilen 2018 Programı'nda kırmızı et fiyatının düşürülmesi için ithalatın çözüm olmadığı, üretimin

baş hayvancılıkta özellikle et verimi yüksek ırkların yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Beş yılda 1.9 milyon baş siğir ithal edildi

Program'da, 2011-2016 döneminde damızlık, besilik ve kasaplık olmak üzere yaklaşık 1.9 milyon büyükbaş hayvan ithal edildiği hatırlatılarak: "Kırmızı et fiyatlarındaki yukarı yönlü seyir nedeniyle fiyatlarda istikrarın sağlanmasına yönelik olarak, 7/06/2017 tarihli ve 2017/10440 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile canlı büyükbaş hayvan ithalatında gümrük vergisi oranı yüz-

sütçü işletmelerde mümkün olabildiğince kombine verim yönlü ırklara öncelik verilmesi önemli görülmektedir" bilgisine yer verildi.

Küçükbaş hayvancılık geliştirilmeli

Siğir etine ikame olabilecek koyun ve keçi arzının artırılması ve kamu politikalarının bu çerçevede oluşturulması öncelikler arasında görüldüğüne dikkat çekilen programda, et tüketimindeki çeşitliliğinin artırılması ve beslenme kalitesinin yükseltilmesi açısından toplumun kanatlı hayvan eti ve balık tüketimine yönlendirilmesinin önemi vurgulandı. Programda, "Süt üretimi önceki yıllarda izlenen artışların ardından 2016'da bir miktar gerileyerek 18.5 milyon ton düzeyinde gerçekleşti.

Hayvansal üretimde verim artışında en önemli unsurlardan olan hayvan ıslahı ve nitelikli damızlık siğir elde edilebilmesi amacıyla, 2016'da suni tohumlama metoduyla 3.6 milyon baş siğir tohumlanmış olup, 2017'de 3.9 milyon adet suni tohumlama yapılması hedeflenmiştir. Suni tohumlama sayısının yeterli seviyede bulunmamasının yanı sıra belirlenen hedeflerin de yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Verim artışının sağlanması için hedef ve gerçekleştirmelerin artırılması öncelikli" denildi.

Yem maliyeti düşürülmeli destekler 5 yıllık açıklanmalı

Hayvancılık açısından yemleme maliyetlerinin azaltılması ve kaba yem açığının giderilmesi büyük önem taşıdığı belirtilen programda: "Bu bağlamda, meraların kalite ve verimliliğinin artırılmasına yönelik ıslah çalışmaları hız verilmesi, meraların yetiştiriciler tarafından etkin kullanımının sağlanması ile kaba yem üretimini ve işlenmesine yönelik altyapının geliştirilmesi önceliklidir. Yıllık olarak tespit edilen hayvancılık destekleme konu ve tutarlarının 5 yıl gibi uzun dönem kapsayacak şekilde belirlenmesi üretim kararlarının istikrarlı şekilde uygulanmasını sağlayacaktır" bilgisi yer aldı.

Hayvan hastalıkları ile mücadele
Programda, hayvan hastalıkları ve zararlılarına karşı koruyucu önlemlerin alınmasına yönelik İşletme Odaklı Koruyucu Hekimlik Sistemi-

nin uygulamaya alınması ve ülke şartlarına uygun aşı, ilaç ve serum üretiminin iyileştirilmesi istendi.

Hayvancılık destekleri artacak

Tarımsal destek ödemelerinde 2016 yılı gerçekleşmesi ile 2017 yılı gerçekleşme tahmini ve 2018 yılı programı kıyaslandığında, destek ödemeleri ana kalemler itibarıyla nominal olarak arttığına dikkat çekilen programda, destekler konusunda özette şu değerlendirme yapıyor: "2016 yılıyla kıyaslandığında, 2017 ve 2018 yıllarında, alan bazlı destek ödemeleri ve fark ödemelerinin toplam ödemeler içindeki ağırlığında düşüş beklenmekte. Hayvancılık desteği ödemelerinin ise önemli ölçüde arttığı gözlenmektedir.

Genç çiftçilerin tarımsal üretime kazandırılması ve yeni iş imkânlarını desteklemek üzere genç çiftçilere 30 bin TL'ye kadar hibe desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda, büyük ve küçükbaş hayvancılık başa olmak üzere çeşitli tarımsal üretim kollarında kullanılmak amacıyla 2016'da toplam 450 milyon TL hibe desteği sağlanmış olup 2017 yılında bu rakam yaklaşık 483 milyon TL olması planlanmaktadır. Söz konusu destekleme programının tarımsal üretim çeşitlendirilmesi ve girişimliliğin geliştirilmesi yönünde de gözden geçirilmesi önem arz etmektedir."

Ekonominde tarımın payı düşüyor

Tarım sektörünün 2015'te yüzde 9.4 oranında büyürken, başta buğday ve arpa olmak üzere olumsuz hava koşullarına bağlı rekolte kayıpları, ihracatta yaşanan daralma ve baz etkisiyle 2016'da yüzde 2.6 küçüldüğü hatırlatılan programda, "2017 yılı ilk verilerine göre tarımsal üretimde toparlanma görülmekte olup sektörün yılsonunda büyüme oranının yüzde 4.6 olacağı tahmin edilmektedir. Tarımın Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içindeki ağırlığı 2016 yılında yüzde 6.2 seviyesine gerilediği olup bu oranın 2017 yılında bir miktar daha düşerek yüzde 6.1 olması beklenmektedir. Sektörün toplam istihdam içindeki payı 2015 yılında yüzde 20.6 iken, 2016 yılında yüzde 19.5'e gerileyerek istihdam 5.3 milyon kişi olarak kaydedilmiştir. 2017 yılında bu oranın yüzde 18.8'e gerilemesi beklenmektedir" bilgisi yer aldı.

artırılması ve alternatif olarak koyun, keçi, kanatlı ve balık eti tüketiminin yaygınlaştırılması gerektiği vurgulandı.

Enflasyon üzerinde önemli baskı oluşturan kırmızı et fiyatında yaşanan yükselişin önüne geçilmesinde kırmızı et arzının artırılmasının önemli bir unsur olduğu belirtilen 2018 Programı'nda şu değerlendirilmeye yer verildi:

"Büyükbaş hayvan varlığında yeterli seviyeye ve süreklilik arz eden bir artışa ulaşılamamıştır. Bunun yanı sıra, büyükbaş hayvana bir alternatif kaynak olan küçükbaş hayvan varlığında kırmızı et arz açığını telafi edecek bir artış yaşanmaması önemli sorun olarak görülmektedir. 2016 yılı itibarıyla yaklaşık 14 milyon baş olan siğir mevcudunun yüzde 40.9'u kültür melez siğirdan yüzde 46.8'i ise saf kültür ırkı siğirdan oluşmaktadır. Ayrıca, yaklaşık 31 milyon baş olan koyun mevcudunun yüzde 93'ünü verimi görece düşük olan yerli koyun ırkları oluşturmakta olup, büyükbaş ve küçük-

baş hayvancılıkta özellikle et verimi yüksek ırkların yaygınlaştırılması önem arz etmektedir. 135'ten yüzde 26'ya düşürülmüş ve karkas et ithalatında ise yüzde 100 ile yüzde 225 arasında bulunan gümrük vergisi oranları yüzde 40 olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, 31/12/2016 tarihli ve 2016/9664 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2017 yılı sonuna kadar geçerli olmak üzere Et ve Süt Kurumu'na (ESK) 500 bin baş besilik siğir ithalatı yetkisi verilmiştir. Hayvancılık sektöründe kırmızı et üretiminin artırılmasına yönelik önemli dönüşüm ihtiyacı bulunmaktadır. Bu kapsamda, büyükbaş hayvan varlığının artırılması amacıyla kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine yurt içinde üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi önemli görülmektedir.

Aynı zamanda, hayvancılık işletmelerinin büyütülmesi ve uzmanlaşması yönünde destek modellerinin uygulanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, et arzının artırılmasına yönelik, et verimi yüksek olan ırkların geliştirilmesi ve etçi tip siğir yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması ile

İthal ucuz et satışı besiciyi göçe ve iflasa sürüklüyor

TARIM DÜNYASINDAN

Ali Ekber Yıldırım

ae@duyaya.com

Et ve Süt Kurumu bugün den itibaren ülke genelinde, ithal ucuz et satışına başlıyor. Kurumun internet sayfasında 30 Ekim'de yapılan duyuruya göre, kıymanın kilosu Katma Değer Vergisi dahil 29 liradan, kuşbaşı etin kilosu 31 liradan satılacak.

Hükümetin son 10 yılda uyguladığı ithalata dayalı hayvancılık politikasının geldiği son nokta, ülke genelinde marketlerde ithal et satmaktır. Bu hayvancılık politikasının iflası demektir. Bundan ötesi yok.

"Tüketicilere ucuz et yedireceğiz" denilerek Türkiye Cumhuriyeti, Et ve Süt Kurumu ile piyasaya müdahale adı altında Amerikalı, Latin Amerikalı ve Avrupalı çiftçinin etini Anadolu'ya pazarlıyor. Türk çiftçisi ise, üretimden kopararak göçe ve iflasa sürükleniyor.

Bugün ülke genelinde ithal et satışına başlayan Et ve Süt Kurumu, 1952'de Et ve Balık Kurumu olarak kuruldu. O yıllarda et piyasasında özel sektör yok. Sermaye birikimi az. Sanayi ve ticaret yeterince gelişmemiş. Yetişmiş eleman bulmak bile sorun. Özel sektörün yatırım yapmadığı, yapmadığı bir dönemde Et ve Balık Kurumu ülke hayvancılığını geliştirmek üzere kuruldu.

Daha sonra, Süt Endüstrisi Kurumu ve Yem Sanayi sektöründe entegrasyonu sağlamak üzere yine devlet tarafından kuruldu. Bu üç temel kurum ülke hayvancılığının gelişmesine çok büyük katkı sağladı.

Bu kurumların sayesinde 1980 yılına kadar Türkiye, Ortadoğu'nun canlı hayvan ve et tedarikçisiydi. Kendi ihtiyacı olan et ve sütü üreten ve fazlasını ihraç eden ülke konumundaydı.

Et ve Balık Kurumu'nun sektördeki payı 1955'te yüzde 8,4 oranındayken 1975'te en yüksek oran olan yüzde 35'e çıktı. 1980'de sektördeki pazar payı yüzde 31,5 civarındaydı.

Daha sonraki yıllarda "devlet kasaplık yapmaz" denilerek yatırım yapılmadı. İşletmeler rekabet gücünü yitirdi ve zarar etmeye başladı. Özelleştirmeye zemin hazırlandı.

Devlet kasaplık yapar mı?

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de 1990'lı yıllarda özelleştire rüzgarı esti. Özelleştirme furyası dünyadakinin tersine Türkiye'de tarımsal kuruluşlarla başladı. Et ve Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu ve Yem Sanayi özelleştirildi.

Et ve Balık Kurumu'nda süreç, 1992'de kurumun özelleştirme kapsamına alınması ile başladı. Bu kapsamda 1995'te başlayan özelleştirmelerle kuruma bağlı 37 işletmeden 18'i satıldı. İşletmelerden 5'i bedelsiz olarak kamu kurumlarına devredilirken 3 işletme kapatıldı. Şanlıurfa, Kars, Tatvan, Malatya, Erzincan gibi Doğu ve Güneydoğu'da hayvancılığın yaygın yapıldığı illerdeki işletmeler ilk olarak özelleştirildi. Kızıltepe ve Yüksekova işletmeleri Jandarma Genel Komutanlığı'na devredildi. Bölgede hayvancılık sahipsiz, desteksiz bırakıldı. Terörün etkisi ile hayvancılıkta büyük çöküş yaşandı. Sonraki yıllarda açılan bir çok teşvik ve

destek paketine rağmen hayvancılık bir daha ayağa kaldırılamadı.

Et Balık "İthalat Kurumu" oldu

Özelleştirme furyası AKP Hükümeti döneminde de devam etti. 2004 yılında Manisa, Konya, Kayseri, Zeytinburnu Et Kombinası, Haydarpaşa Et Sanayi İşletmesi, Samsun Soğuk Hava İşletmesi olmak üzere 6 işletme elden çıkarıldı. 2005'te ise Bakanlar Kurulu kararı ile Et ve Balık Kurumu özelleştirme kapsamı dışına çıkarıldı. Kapsam dışına çıkarıldığında kurumun sadece 8 işletmesi kalmıştı. 27 Nisan 2013'te Bakanlar Kurulu kararı ile kurumun adı Et ve Süt Kurumu olarak değiştirildi. Bugün 12'si et kombinası ve 1 tanesi soğuk hava deposu olmak üzere 13 işletme var. Özellikle 2010 yılından bu yana Et ve Süt Kurumu ette "ithalat Kurumu" olarak çalıştırılıyor.

"Devlet kasaplık yapar mı?" denilerek elden çıkarılan, yağmalanan eski adıyla Et ve Balık Kurumu, bugünün Et ve Süt Kurumu, kasaplık yapmak bir yana resmen ithal et ticareti yapıyor. Bakanlar Kurulu Kararı ile verilen yetki çerçevesinde, besilik, kasaplık sığır ithalatı, **küçükbaş hayvan** ithalatı, karkas et ve son olarak lop et ithalatı yapan ve bunu pazarlayan ticari bir kurum haline getirildi.

Morali bozulan üretici göç ediyor

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, "tüketiciye, yoksula ucuza et yedireceğiz" diyerek kamuoyunu yanıltıyor. İthalatı haklı göstermeye çalışıyor. "Et fiyatı yüksek" bahanesiyle tam 10 yıldır ithalat yapıyor. Yüksek denilen et fiyatı düştü mü? Elbette düşmedi. Maliyetleri düşürmeden, üretimi artırmadan ithal etle fiyatlar düşürülemez.

Asıl görevi üreticiyi desteklemek ve hayvancılığını geliştirmek

olarak belirlenen Et ve Süt Kurumu aracılığıyla, Avrupa ve Güney Amerika çiftçisi destekleniyor. Türkiye'deki çiftçi devletin ithal et ile rekabet edemediği için göçe ve iflasa sürükleniyor.

Kars'ta üç kuşaktır hayvancılık yapan Ali Çelik, Et ve Süt Kurumu'nun piyasayı düzenlemek yerine ticari bir kuruluş haline geldiğini belirterek ithalatın üreticiye yansımaları şu sözlerle özetliyor: "Tam 7 yıldır ithalat yapıyor. Bu dönemde her yıl 500 bin damızlık hayvan ithal edilseydi. Bugün et sorunumuz olmaz ithalat yerine ihraçat yapan ülke olurduk. Marketlerde et satışı bu işin son noktasıdır. Bundan ötesi iflastır. Fakat, bu böyle gitmeyecek. İthalat, üreticiyi küstürdü. Moralleri bozdu. Çiftçi üretimden çekiliyor. Bölgeden göç hızlandı. Küçük aile işletmelerinin geçim kaynağı olan hayvancılık ellerinden gidiyor. Tamda bu nedenle üretici hayvancılığı bıraktığı için önümüzdeki dönemde et gerçekten 50 liraya çıkacak. Ama, 50 liraya bile et bulamayacaklar. Devletin bir yılda ithal ettiği hayvan sayısı Kars'ın hayvan varlığı kadar. Çok yüksek görünmese de moralleri bozuyor, piyasayı bozuyor ve üretici hayvancılığı terk ediyor. Asıl tehlike bu. Üreticinin tekrar üretime dönmesi için verilen desteğin artırılması, örneğin buzağı desteğinin 1000 liraya çıkarılmalı."

Özetle, devlet bugün itibariyle ülke genelinde marketlerde ithal et satacak. Muhtemelen tüketici marketlere akın edecek ve uzun kuyruklar oluşacak. Latin Amerika'dan, Avrupa'dan ithal edilen et alırken kırk kere düşünmekte yarar var. Alınan her 1 kilo et, Türkiye'deki besiciyi, çiftçiyi sektörün dışına itecek. Üretimden kaçırarak. Üretim biterse, yarın 29-31 liraya değil, 50 liraya et bulamayacaksınız.

Kırmızı et için yedi maddelik reçete!

Hükümet, kırmızı et fiyatını düşürmek için canlı hayvan ve et ithalatını kesintisiz sürdürürken, 28 Ekim 2017'de Resmi Gazete'de yayınlanan "2018 Yılı Programı"nda büyükbaş hayvan varlığının artırılması amacıyla kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine yurt içinde üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi gerektiği ifade edildi.

İŞTE ALINACAK ÖNLEMLER

- 1 Büyükbaş hayvan varlığının artırılması amacıyla kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine yurt içinde üretim benimsenmeli.
- 2 **Hayvancılık işletmelerinin büyüülmesi ve uzmanlaşması yönünde destek modelleri uygulanmalı.**
- 3 Et arzının artırılmasına yönelik, et verimi yüksek olan ırkların geliştirilmesi ve etçi tip sığır yetiştiriciliği yaygınlaştırılmalı.
- 4 **Sütçü işletmelerde mümkün olabildiğince kombine verim yönlü ırklara öncelik verilmeli.**
- 5 Sığır etine ikame olabilecek koyun ve keçi arzının artırılması ve kamu politikalarının bu çerçevede oluşturulması öncelikler arasında olmalı.
- 6 **Hayvancılık destekleri yıllık değil 5 yıllık belirlenerek açıklanmalı.**
- 7 Et tüketimindeki çeşitliliğinin artırılması ve beslenme kalitesinin yükseltilmesi açısından toplum kanatlı hayvan eti ve balık tüketimine yönlendirilmeli.

ESK'NİN UCUZ ET SATIŞINA 81 İLDE YARIN BAŞLANIYOR

ALİ EKBER YILDIRIM/20

Kırmızı etin reçetesi 2018 Programı'nda

Hükümet, kırmızı et fiyatını düşürmek için canlı hayvan ve et ithalatını kesintisiz sürdürürken, 28 Ekim 2017'de Resmi Gazete'de yayınlanan "2018 Yılı Programı" nda büyükbaş hayvan varlığının artırılması amacıyla kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine yurt içinde üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi için 7 maddelik reçete sunuldu.

ALİ EKBER YILDIRIM - İZMİR

Hayvancılıkta ithalat politikasının başarısızlığa uğradığı hükümet tarafından da kabul edildi. Resmi Gazete'nin 28 Ekim 2017 tarihli sayısında yayınlanan "2018 Yılı Programı" nda kısa vadeli bir çözüm olan ithalat yerine hayvan varlığı artırılarak üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi gerektiği ifade edilerek, kırmızı et fiyatının düşürülmesi için öncelikler sıralandı.

Hayvancılık desteklerinin yıllık değil, en az 5 yıllık belirlenmesi gerektiği belirtilen 2018 Programı'nda kırmızı et fiyatının düşürülmesi için ithalatın çözüm olmadığı, üretimin artırılması ve alternatif olarak koyun, keçi, kanath ve balık eti tüketiminin yaygınlaştırılması gerektiği vurgulandı.

Enflasyon üzerinde önemli baskı oluşturan kırmızı et fiyatında yaşanan yükselişin önüne geçilmesinde kırmızı et arzının artırılmasının önemli bir unsur olduğu belirtilen 2018 Programı'nda şu değerlendirilmeye yer verildi:

"Büyükbaş hayvan varlığında yeterli seviyeye ve süreklilik arz eden bir artışa ulaşılamamıştır. Bunun yanı sıra, büyükbaş hayvana bir alternatif kaynak olan küçükbaş hayvan varlığında kırmızı et arz açığını telafi edecek bir artış yaşanmaması önemli sorun olarak görülmektedir. 2016 yılı itibarıyla yaklaşık 14 milyon baş olan sığır mevcudunun yüzde 40,9'u kültür melezi sığırdan yüzde 46,8'i ise saf kültür ırkı sığırdan oluşmaktadır. Ayrıca, yaklaşık 31 milyon baş olan koyun mevcudunun yüzde 93'ünü verimi görece düşük olan yerli koyun ırkları oluş-

Başlıca hayvancılık göstergeleri

Sığır Varlığı (Bin Baş)	13.915	14.415	14.223	13.994	14.080
Kültür	5.679	5.954	6.179	6.385	6.589
Melez	5.776	6.112	6.061	5.734	5.758
Yerli	2.459	2.348	1.983	1.875	1.733
Koyun Varlığı (Bin Baş)	27.425	29.284	31.140	31.508	30.984
Yerli	25.893	27.485	29.034	29.302	28.833
Merinos	1.533	1.799	2.106	2.206	2.151
Keçi Varlığı (Bin Baş)	8.357	9.226	10.345	10.416	10.345
Manda Varlığı (Bin Baş)	107	118	122	134	142
Süt Üretimi (Bin Ton)	17.401	18.224	18.631	18.655	18.489
Et Üretimi (Bin Ton)	916	996	1008	1149	1173
Yumurta Üretimi (Milyon Adet)	14.911	16.497	17.145	16.728	18.098
Tavuk Eti Üretimi (Bin Ton)	1.724	1.758	1.895	1.909	1.879
Bal Üretimi (Bin Ton)	89	95	104	108	106
Toplam Canlı Sığır İthalatı (Bin Baş)	472	194	50	203	493
Damızlık Sığır	49	32	24	49	64
Besilik Sığır	228	131	24	154	407
Kasaplık Sığır	194	29	2	-	22
Tavuk Eti İhracatı (Bin Ton)	229	260	276	229	210
Tavuk Sakatları İhracatı (Bin Ton)	70	98	121	105	104
Tavuk Yumurtası İhracatı (Milyon Adet)	147	214	164	199	217

Kaynak: TÜİK

turmakta olup, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıkta özellikle et verimi yüksek ırkların yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Beş yılda 1,9 milyon baş sığır ithal edildi

Program'da, 2011-2016 döneminde damızlık, besilik ve kasaplık olmak üzere yaklaşık 1,9 milyon büyükbaş hayvan ithal edildiği hatırlatılarak: "Kırmızı et fiyatlarındaki yukarı yönlü seyir nedeniyle fiyatlar istikrarlı sağlanmasına yönelik olarak, 7/06/2017 tarihli ve 2017/10440 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile canlı büyükbaş hayvan ithalatında gümrük vergisi oranı yüzde 135'ten yüzde 26'ya düşürülmüş ve karkas et ithalatında ise yüzde 100 ile yüzde 225 arasında bulunan gümrük vergisi oranları yüzde 40 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, 31/12/2016 tarihli ve 2016/9664 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2017 yılı sonuna kadar geçerli olmak üzere Et ve Süt Kurumu'na (ESK) 500 bin baş besilik sığır ithalatı yetkisi verilmiştir. Hayvancılık sektöründe kırmızı et üretiminin artırılmasına yönelik önemli dönüşüm ihtiyacı bulunmaktadır. Bu kapsamda, büyükbaş hayvan varlığının artırılması amacıyla kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine yurt içinde üretimin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi

UCUZ ET SATIŞI 1 KASIM'DA BAŞLIYOR

Et ve Süt Kurumu (ESK) ucuz et satışına ilişkin çalışmalarını tamamladı. Kurumun internet sitesinde yayımlanan duyuruya göre, ESK, KDV dahil kıymayı kilosunu 29 liradan kuşbaşı ise 31 liradan Türkiye'nin 81 ilinde kendi satış noktalarını tamamlamada satmayı taahhüt eden zincir marketlere satışa, Marketlerde et satışları 1 Kasım'dan sonra başlayacak.

önemli görülmektedir. Aynı zamanda, hayvancılık işletmelerinin büyütülmesi ve uzmanlaşması yönünde destek modellerinin uygulanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, et arzının artırılmasına yönelik, et verimi yüksek olan ırkların geliştirilmesi ve etçi tipi sığır yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması ile sütçü işletmelerde mümkün olduğunca kombine verim yönlü ırklara öncelik verilmesi önemli görülmektedir" bilgisine yer verildi.

Küçükbaş hayvancılık geliştirilmesi

Sığır etine ikame olabilecek koyun ve keçi arzının artırılması ve kamu politikalarının bu çerçevede oluşturulması öncelikler arasında gö-

HAYVANCILIK DESTEKLERİ ARTACAK

Tarım destek ödemelerinde 2016 yılı gerçekleşmesi ile 2017 yılı gerçekleşme tahmini ve 2018 yılı programı kıyaslandığında, destek ödemeleri ana kalemler itibarıyla nominal olarak arttığına dikkat çekilen programda, destekler konusunda özette şu değerlendirme yapıldı: "2016 yılıyla kıyaslandığında, 2017 ve 2018 yıllarında, alan bazlı destek ödemeleri ve fark ödemelerinin toplam ödemeler içindeki ağırlığında düşüş beklenmekte. Hayvancılık desteği ödemelerinin ise önemli ölçüde arttığı gözlenmektedir. Genç çiftçilerin

tarımsal üretime kazandırılması ve yeni iş imkânlarını desteklemek üzere genç çiftçilere 30 bin TL'ye kadar hibe desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda, büyük ve küçükbaş hayvancılık başta olmak üzere çeşitli tarımsal üretim kollarında kullanılmak amacıyla 2016'da toplam 450 milyon TL hibe desteği sağlanmış olup 2017 yılında bu rakamın yaklaşık 483 milyon TL olması planlanmaktadır. Söz konusu destekleme programının tarımsal üretimin çeşitlendirilmesi ve girişimliliğin geliştirilmesi yönünde de gözden geçirilmesi önem arz etmektedir."

EKONOMİDE TARIMIN PAYI DÜŞÜYÜR

Tarım sektörünün 2015'te %9,4 oranında büyürken, başta buğday ve arpa olmak üzere olumsuz hava koşullarına bağlı rekolte kayıpları, ihracatta yaşanan daralma ve baz etkisiyle 2016'da %2,6 küçüldüğü hatırlatılan programda, "2017 yılı ilk verilerine göre tarımsal üretimde toparlanma görülmekte olup sektörün yılsonunda büyüme oranının yüzde 4,6 olacağı tahmin edilmektedir.

"Tarımın Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla içindeki ağırlığı 2016 yılında yüzde 6,2 seviyesine gerilemiş olup bu oranın 2017 yılında bir miktar daha düşerek %6,1 olması beklenmektedir. Sektörün toplam istihdam içindeki payı 2015 yılında yüzde 20,6 iken, 2016 yılında %19,5'e gerileyerek istihdam 5,3 milyon kişi olarak kaydedilmiştir. 2017 yılında bu oranın %18,8'e gerilemesi beklenmektedir" bilgisine yer aldı.

verim artışında en önemli unsurlardan olan hayvan ıslahı ve nitelikli damızlık sığır elde edilebilmesi amacıyla, 2016'da suni tohumlama metoduyla 3,6 milyon baş sığır tohumlanmış olup, 2017'de 3,9 milyon adet suni tohumlama yapılması hedeflenmiştir. Suni tohumlama sayısının yeterli seviyede bulunmamasının yanı sıra belirlenen hedeflerin de yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Verim artışının sağlanması için hedef ve gerçekleşmelerin artırılması öncelikli" denildi.

Yem maliyeti düşürülmesi destekler 5 yıllık açıklanmalı

Hayvancılık açısından yemleme maliyetlerinin azaltılması ve kaba yem açığının giderilmesi büyük önem taşıdığı belirtilen programda: "Bu bağlamda, meraların kalite

ve verimliliğinin artırılmasına yönelik ıslah çalışmalarına hız verilmesi, meraların yetiştiriciler tarafından etkin kullanımının sağlanması ile kaba yem üretimi ve işlenmesine yönelik altyapının geliştirilmesi önceliklidir. Yıllık olarak tespit edilen hayvancılık destekleme konu ve tutarlarının 5 yıl gibi uzun dönemde kapsayacak şekilde belirlenmesi üretim kararlarının istikrarlı şekilde uygulanmasını sağlayacaktır" bilgisine yer aldı.

Hayvan hastalıkları ile mücadele

Programda, hayvan hastalıkları ve zararlılarına karşı koruyucu önlemlerin alınmasına yönelik İşletme Odaklı Koruyucu Hekimlik Sisteminin uygulamaya alınması ve ülke şartlarına uygun aşı, ilaç ve serum üretiminin iyileştirilmesi istendi.